

Guia docent

210732 - HAA - Historiografia de l'Art i de l'Arquitectura

Última modificació: 15/07/2024

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 756 - THATC - Departament de Teoria i Història de l'Arquitectura i Tècniques de Comunicació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN ARQUITECTURA (Pla 2015). (Assignatura optativa).
MÀSTER UNIVERSITARI EN ESTUDIS AVANÇATS EN ARQUITECTURA-BARCELONA (Pla 2015). (Assignatura optativa).

Curs: 2024 **Crèdits ECTS:** 5.0 **Idiomes:** Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: CAROLINA BEATRIZ GARCIA ESTEVEZ

Altres: Primer quadrimestre:
CAROLINA BEATRIZ GARCIA ESTEVEZ - THC1

METODOLOGIES DOCENTS

Mètode expositiu/Lliçó magistral
Classe expositiva participativa
Seminari/Taller
Treball autònom
Tutoria

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

1. És apte per a:
 - aplicar les metodologies d'anàlisi i les tendències actuals historiogràfiques relacionades amb la teoria de l'art, l'arquitectura i la ciutat
2. És capaç de:
 - desenvolupar el raonament crític davant del fet arquitectònic i el seu context social i cultural, històric i actual, per saber comunicar i sintetitzar les idees i argumentacions relatives a la producció artística i arquitectònica, a la producció d'espai en general, a la gestió urbana i a la gestió cultural
 - elaborar projectes d'investigació de teoria i història de l'arquitectura, en l'elaboració de tesis doctorals i en la col·laboració de processos de gestió cultural urbana i museística
3. Aprofundirà sobre coneixements relatius a la teoria i la història de l'arquitectura, dins de les tradicions de pensament teòric i crític de la nostra cultura i en el context general de les arts, de les tècniques i de la producció de l'espai

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	37,5	30.00
Hores aprenentatge autònom	87,5	70.00

Dedicació total: 125 h

CONTINGUTS

Historiografia de l'Art i l'Arquitectura. Literatura artística i arquitectònica: fonts, ideologies, imaginaris

Descripció:

L'any 1550, Giorgio Vasari publicava "Le vite de' più eccellenti pittori, scultori e architettori", relatant les vides dels més importants artistes italians del segle XV i XVI. S'inaugurava així un gènere, el de les compilacions biogràfiques, la fortuna de les quals s'estén als nostres dies, no exempta de controvèrsia. En el text, Vasari no sols definia un cànon per a la pintura la vigència de la qual es va estendre fins al segle XX –com a contraposició entre el virtuosisme del color com a sensació en l'obra de Rafael, i el projecte intel·lectual de la línia en Michelangelo–, sinó que situava l'obra d'aquest últim com el final d'un recorregut que prenia com a punt de partida el llegat de Filippo Brunelleschi.

Aquest és tan sols un exemple de la complexitat des de la qual abordar la construcció de la història, la sistematització de la qual com a ciència s'inicia en el segle XVIII des del projecte de la Il·lustració, s'estén a través de les múltiples crisis del segle XIX, i fa eclosió en el XX a través del relat de la història com a sistema d'ideologies. Nietzsche ho advertia en el seu conegut text "Unzeitgemässe Betrachtungen" (1873): la història crítica interroga al passat, allibera l'individu del sofriment del seu present, i construeix un projecte intel·lectual com a visió de futur.

El curs se centrarà en els principals episodis que defineixen aquest àmbit cronològic, amb un especial èmfasi en els textos i obres que han definit el cànon de la història de l'art i l'arquitectura moderna.

Historiografia de l'art

1. Orígens: J.J. Winckelmann vs G.E. Lessing
2. J. Ruskin sobre J.M.W. Turner
3. H. Wölfflin, Renaissance und Barock, 1888
4. El projecte inacabat de W. Benjamin
5. A. Warburg, sota el signe de Mnemosyne
6. E. Panofsky i el mètode iconogràfic

Historiografia de l'arquitectura

7. Primeres monografies de la modernitat: H. R. Hitchcock, E. Kaufmann, N. Pevsner
8. S. Giedion, Space, Time and Architecture, 1942
9. B. Zevi, Storia dell'architettura, 1950
10. M. Tafuri, Teoria e storia dell'architettura, 1968
11. B. Bergdoll, European architecture 1750-1890, 2000
12. Nous contextos i paradigmes globals

Contextos locals

13. Primeres temptatives nacionals: E. Llaguno, C. Bermúdez, J. Caveda
14. Estudis monumentals: L. Torres Balbás, M. Gómez-Moreno, F. Ràfols, J. Puig i Cadafalch, J. Pijoan, F. Chueca Goitia
15. Problemes actuals: una història incompleta i fragmentària, i l'abast de la microhistòria

Objectius específics:

És apte per a:

- aplicar les metodologies d'anàlisi i les tendències actuals historiogràfiques relacionades amb la teoria de l'art, l'arquitectura i la ciutat

És capaç de:

- desenvolupar el raonament crític davant del fet artístic i arquitectònic i el seu context social i cultural, per saber comunicar i sintetitzar les idees i argumentacions relatives a la producció artística i arquitectònica, i de l'espai en general.
- elaborar projectes d'investigació de teoria i història de l'arquitectura, i en la col·laboració de processos de gestió cultural urbana i museística.

Aprofundirà sobre coneixements relatius a la teoria i la història de l'arquitectura, dins de les tradicions de pensament teòric i crític de la nostra cultura i en el context general de les arts, de les tècniques i de la producció de l'espai.

L'assignatura es proposa examinar les relacions existents entre un objecte analitzat (en aquest cas, la "obra d'art i d'arquitectura") i les metodologies que han estat emprades per dur a terme la seva descripció, explicació i interpretació.

Dedicació: 125h

Grup gran/Teoria: 15h
Grup petit/Laboratori: 30h
Aprentatge autònom: 80h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Avaluació continuada (%) Avaluació final (%)
SE02 Presentacions orals 50 50
SE03 Treballs i informes 50 50

Avaluació continuada

L'avaluació continuada és el resultat de l'assistència a classe, i la participació activa en els seminaris d'investigació a través d'una presentació oral.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Baxandall, M. Patterns of intention: on the historical explanation of pictures. 3rd print. New Haven, etc.: Yale University Press, 1985. ISBN 0300037635.
- Bazin, G. Histoire de l'histoire de l'art: de Vasari à nos jours. Paris: Albin Michel, 1986. ISBN 226027874.
- Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas. Madrid: Visor, 1996. ISBN 8477746990 (O.C.).
- De Fusco, R. Storia dell'idea di Storia. Nàpols: Edizioni Scientifiche Italiane, 1998. ISBN 9788881147304.
- Didi-Huberman, G. Ante el tiempo: historia del arte y anacronismo de las imágenes. 2a ed. aumentada. 2ª ed. aum. Buenos Aires: Adriana Hidalgo Editora, 2008. ISBN 9789871156320.
- Mallgrave, H.F. Modern architectural theory: a historical survey, 1673-1968. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. ISBN 9780521130486.

Complementària:

- Hauser, A. Teorías del Arte: tendencias y métodos de la crítica moderna. Madrid: Guadarrama, 1975.
- Kultermann, U. Historia de la historia del arte: el camino de una ciencia. Madrid: Akal, 1996. ISBN 8446004372.
- Empathy, form, and space: problems in German aesthetics, 1873-1893. Santa Monica: Getty Center for the History of Art and the Humanities, 1994. ISBN 0892362596.
- Minor, Vernon H. Art history's history. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1994. ISBN 0131946064.
- Pizza, A. La construcción del pasado: reflexiones sobre historia, arte y arquitectura. Madrid: Celeste, 2000. ISBN 8482112392.
- Ordine, N. La utilidad de lo inútil: manifiesto. Barcelona: Acantilado, 2013. ISBN 9788415689928.
- Jeux d'échelles. la micro-analyse à l'expérience. París: Editions du Seuil, 1993. ISBN 9782020287739.
- Podro, M. The critical historians of art. New Haven, London: Yale University Press, 1984. ISBN 9780300032406.

RECURSOS

Enllaç web:

- Intranet Docent. <https://atenea.upc.edu/moodle/login/index>